# EGZAMIN ÓSMOKLASISTY
rok szkolny 2018/2019

# JĘZYK POLSKI

Zasady oceniania rozwiązań zadań
z arkusza egzaminacyjnego
OPOP-100-1906

**CZERWIEC 2019**

Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

*Uwaga. Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne, spełniające warunki zadania.*
*Błąd rzeczowy dotyczący lektur obowiązkowych skutkuje przyznaniem 0 punktów.*

## Zadanie 1. (0–1)

| Podstawa programowa 2012[1] | | Podstawa programowa 2017[2] | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymagania ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** |
| | | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […]. | Lektura obowiązkowa:<br>Adam Mickiewicz,<br>*Pan Tadeusz* |

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
A

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 30 sierpnia 2012 r. poz. 977); II etap edukacyjny: klasy IV–VI.

[2] Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356); II etap edukacyjny: klasy VII i VIII.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

## Zadanie 2. (0–1)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymagania ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** |
| | | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […]. | Lektura obowiązkowa:<br>Adam Mickiewicz,<br>*Pan Tadeusz* |

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
FP

## Zadanie 3. (0–1)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymagania ogólne** | **Wymagania szczegółowe** |
| | | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […]. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje […].<br>Lektura obowiązkowa:<br>Adam Mickiewicz,<br>*Pan Tadeusz* |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
C

## Zadanie 4. (0–2)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymagania ogólne** | **Wymagania szczegółowe** |
| | | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […]. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje […].<br>Lektura obowiązkowa:<br>Adam Mickiewicz,<br>*Pan Tadeusz* |

**Zasady oceniania**
2 pkt – uczeń podaje dwie cechy gospodarza dworu i uzasadnia je przykładami z przytoczonego fragmentu.
1 pkt – uczeń podaje jedną cechę gospodarza dworu i uzasadnia ją przykładem z przytoczonego fragmentu.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

*Uwaga.*
*Jeśli uczeń wymieni tylko dwie cechy gospodarza dworu, ale żadnej nie uzasadni, otrzymuje 0 punktów.*
*Jeśli uczeń poda dwa przykłady z tekstu, ale nie nazwie cech gospodarza dworu albo poda dwa przykłady z tekstu i nazwie tylko jedna cechę gospodarza – otrzymuje maksymalnie 1 punkt.*

**Przykładowe rozwiązanie ocenione na 2 punkty**
*gospodarny – otoczenie wokół domu jest zadbane, gospodarz zgromadził liczne plony.*
*gościnny – zawsze otwarta brama zachęca do odwiedzin.*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

## Zadanie 5. (0–1)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymagania ogólne** | **Wymagania szczegółowe** |
| | | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […]. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje […].<br>Lektura obowiązkowa:<br>Adam Mickiewicz,<br>*Pan Tadeusz* |

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
PF

## Zadanie 6. (0–2)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymagania ogólne** | **Wymagania szczegółowe** |
| I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. | 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:<br>8) rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […]. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje […].<br>Lektura obowiązkowa:<br>Adam Mickiewicz,<br>*Pan Tadeusz* |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

**6.1. (0–1)**

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie ocenione na 1 punkt**
*Ponieważ kiedy był mały, to wszystko w domu wydawało mu się duże i bardzo ładne, z czasem sprzęty przestały na nim wywierać takie wrażenie.*

**6.2. (0–1)**

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
D

## Zadanie 7. (0–1)

| **Podstawa programowa 2012** | | **Podstawa programowa 2017** | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymagania szczegółowe** | **Wymagania ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** |
| I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. | 3. Świadomość językowa. Uczeń:<br>1) rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot […]);<br>3) rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik […]). | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej […]. | Lektura obowiązkowa:<br>Adam Mickiewicz,<br>*Pan Tadeusz* |

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.



Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

**Rozwiązanie**
BD

## Zadanie 8. (0–1)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** |
| III. Tworzenie wypowiedzi. | 2. Świadomość językowa. Uczeń:<br>6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: […] przecinka […]. | II. Kształcenie językowe.<br>1. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych […]. | 1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:<br>4) rozpoznaje […] imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcję […]. |

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
PP

## Zadanie 9. (0–1)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** |
| I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. | 2. Samokształcenie i docieranie do informacji. Uczeń korzysta z informacji zawartych w [...] słowniku języka polskiego [...]. | | |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

**Zasady oceniania**
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
C

## Zadanie 10. (0–1)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** |
| III. Tworzenie wypowiedzi. | 2. Świadomość językowa. Uczeń:<br>5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym […]. | | |

**Zasady oceniania**
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
D

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

## Zadanie 11. (0–2)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymagania szczegółowe** | **Wymaganie ogólne** | **Wymagania szczegółowe** |
| | | III. Tworzenie wypowiedzi.<br>6. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania […]. | 1. Elementy retoryki. Uczeń:<br>4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia […] argumentów […];<br>6) przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego. |

**Zasady oceniania**
2 pkt – wskazanie dwóch elementów graficznych i wyjaśnienie sensu każdego z nich w kontekście całego utworu.
1 pkt – wskazanie jednego elementu graficznego i wyjaśnienie jego sensu w kontekście całego utworu
0 pkt – wskazanie jednego elementu graficznego bez wyjaśnienia LUB odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie ocenione na 2 punkty**
Powóz z koniem – *kiedy Tadeusz wrócił do domu, podjechał pod ganek bryczką zaprzężoną w konie.*
Dziewczyna w białej sukience **–** *to Zosia; kiedy Tadeusz wrócił do domu w swoim dawnym pokoju zobaczył białą sukienkę rozwieszoną na poręczy krzesła; w dawnym pokoju Tadeusza mieszkała Zosia.*

## Zadanie 12. (0–2)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymagania ogólne** | **Wymagania szczegółowe** |
| I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. | 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:<br>6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury […] światowej […]. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje […].<br>Lektura obowiązkowa:<br>Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę* |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

**12.1. (0–1)**

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
*Mały Książę*

**12.2. (0–1)**

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie ocenione na 1 punkt**
*Mały Książę opuścił planetę, ponieważ irytowała go jego róża i chciał znaleźć przyjaciela.*

## Zadanie 13. (0–2)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymagania ogólne** | **Wymagania szczegółowe** |
| I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. | 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych. | I. Kształcenie literackie i kulturowe. 1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia […] innych tekstów kultury. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje […]. |
| | | III. Tworzenie wypowiedzi. 2. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi […] pisemnych. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń: 1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje […]. 2. Mówienie i pisanie. Uczeń: 2) wykonuje przekształcenia na tekście cudzym, w tym […] streszcza […]. |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

**Zasady oceniania**
2 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; zachowanie właściwego poziomu uogólnienia.
1 pkt – poprawne określenie tematu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; zaburzony poziom uogólnienia.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie ocenione na 2 punkty**
Tematem tekstu Stefana Garczyńskiego jest *aprobata*.
Autor skupia się na *wpływie akceptacji na działanie człowieka* i dochodzi do wniosku, że *nie wszyscy potrafią wyrażać uznanie dla innych*.

## Zadanie 14. (0–1)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** |
| I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. | 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście. | | |

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
PP

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

## Zadanie 15. (0–1)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** |
| III. Tworzenie wypowiedzi. | 1. Mówienie i pisanie. Uczeń:<br>3) formułuje pytania do tekstu. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia […] innych tekstów kultury. | 2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:<br>1) wyszukuje w tekście potrzebne informacje […]. |

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
D

## Zadanie 16. (0–1)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** |
| | | III. Tworzenie wypowiedzi.<br>6. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania […]. | 1. Elementy retoryki. Uczeń:<br>1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę. |

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

**Rozwiązanie**
D

## Zadanie 17. (0–2)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymaganie ogólne** | **Wymagania szczegółowe** |
| | | III. Tworzenie wypowiedzi.<br>6. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania […]. | 1. Elementy retoryki. Uczeń:<br>4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia […] argumentów […];<br>6) przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego;<br>7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie. |

**Zasady oceniania**
2 pkt – uczeń przedstawia stanowisko i uzasadnia je dwoma argumentami.
1 pkt – uczeń przedstawia stanowisko i uzasadnia je jednym argumentem.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Przykładowe rozwiązanie ocenione na 2 punkty**
*Moim zdaniem ludzie bardzo lubią słuchać pochwał i wtedy wydaje im się, że są najlepsi. Przestają pracować nad sobą i nie kształtują swojego charakteru, bo mają wrażenie, ze nie muszą. Ludzie nie lubią słuchać krytycznych wypowiedzi pod swoim adresem, bo musieliby wtedy zacząć pracować nad swoim charakterem, a nie każdy chciałby coś w sobie stale poprawiać.*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

**Zadanie 18. (0–2)**

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymagania ogólne** | **Wymagania szczegółowe** |
| | | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich […].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej […]. | Lektury obowiązkowe |
| | | III. Tworzenie wypowiedzi.<br>6. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania […]. | 1. Elementy retoryki. Uczeń:<br>4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia […] argumentów […];<br>6) przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego;<br>7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie. |

**Zasady oceniania**

2 pkt – wskazanie tytułu i bohatera, np. imię, nazwisko, pseudonim, i poprawne uzasadnienie zilustrowane sytuacją z lektury.
1 pkt – wskazanie tytułu i bohatera, np. imię, nazwisko, pseudonim, i poprawne uzasadnienie bez przywołania sytuacji z lektury ALBO podanie bohatera lektury oraz poprawne uzasadnienie zilustrowane sytuacją z lektury.
0 pkt – odpowiedź nie spełnia kryteriów na 1 punkt ALBO brak odpowiedzi.

*Uwaga. W przypadku, gdy zdający wskaże poprawnie tytuł lektury, nie wskaże bohatera, ale uzasadnienie pozwala zidentyfikować bohatera, zdający otrzymuje maksymalnie 1 punkt.*
*W przypadku, gdy zdający wskaże poprawnie tytuł lektury i bohatera, ale błędnie uzasadni swój wybór, otrzymuje 0 punktów.*
*W przypadku, gdy uczeń wskaże tylko bohatera i tytuł lektury, ale nie uzasadni wyboru, otrzymuje 0 punktów.*

**Przykładowe rozwiązanie ocenione na 2 punkty**

Tytuł lektury: *Kamienie na szaniec*
Bohater lektury: *Rudy*
Uzasadnienie wyboru: *Rudy był chłopakiem, który zawsze postępował honorowo. Nie wydal swoich przyjaciół, mimo że był torturowany przez Gestapo.*



Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

## Zadanie 19. (0–1)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** |
| | | II. Kształcenie językowe.<br>3. Poznawanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka i językowego komunikowania się ludzi. | 1. Gramatyka języka polskiego.<br>Uczeń:<br>2) rozpoznaje wyraz podstawowy i wyraz pochodny [...] łączy wyrazy pokrewne. |

**Zasady oceniania**
1 pkt – odpowiedź poprawna.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
PF

## Zadanie 20. (0–1)

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** |
| I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. | 3. Świadomość językowa. Uczeń:<br>2) rozpoznaje w tekście zdania […] złożone ([…] podrzędnie) […]. | | |

**Zasady oceniania**
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

**Rozwiązanie**
C

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

**Zadanie 21. (0–3)**

| Podstawa programowa 2012 | | Podstawa programowa 2017 | |
|---|---|---|---|
| **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** | **Wymaganie ogólne** | **Wymaganie szczegółowe** |
| III. Tworzenie wypowiedzi. | 1. Mówienie i pisanie. Uczeń:<br>5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: […] zaproszenie […]. | III. Tworzenie wypowiedzi.<br>6. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania […]. | 1. Elementy retoryki. Uczeń:<br>4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia […] argumentów […]. |

**Zasady oceniania**

Treść i forma:

| | |
|---|---|
| 2 pkt | treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto zaprasza? kogo zaprasza? na co zaprasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa? |
| 1 pkt | treść zgodna z poleceniem, uwzględnione 2 argumenty; uwzględnione 4 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa? |
| 0 pkt | treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo zaprasza? ORAZ/ALBO na co zaprasza? ORAZ/ALBO kiedy się odbywa? ORAZ/ALBO gdzie się odbywa? |

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:
1 pkt – łącznie nie więcej niż dwa błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).
0 pkt – łącznie trzy lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna:
1 punkt – łącznie nie więcej niż trzy błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne).
0 punktów – łącznie cztery lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych).

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

**Przykładowe rozwiązanie ocenione na 3 punkty**
*Serdecznie zapraszamy wszystkich mieszkańców naszego miasta na otwarcie wystawy pt. „Ludzie godni podziwu”. Uroczyste otwarcie zaplanowano 5 maja 2019 r. o godzinie 16.00. zapraszamy do Miejskiego domu Kultury przy ul. Słonecznej 9. Wystawę poprzedzi wykład dotyczący sztuki chwalenia innych, który wygłosi burmistrz naszego miasta. Przewidziano również poczęstunek dla wszystkich zwiedzających.*
*Liczymy na Państwa przybycie*

*Młodzieżowe Koło Fotografów*

**ZASADY OCENIANIA WYPRACOWAŃ**

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 pkt. Nie sprawdza i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Egzaminator umieszcza dopisek – „Praca nie na temat”.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator przyzna 0 pkt. Nie sprawdza i nie zaznacza żadnych błędów w pracy. Egzaminator umieszcza dopisek – „Brak odwołania do lektury obowiązkowej”.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 pkt.
4. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
6. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.
7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty w danym roku szkolnym.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
9. Wprowadza się oznaczenie literowe błędów: błąd rzeczowy – rzecz.

*Uwaga: Liczone są wszystkie wyrazy: samodzielne i niesamodzielne.*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

**Zadanie 22. (0–20)**

**Wypracowanie o charakterze argumentacyjnym**

Temat 1.

**Napisz rozprawkę, w której rozważysz, czy w każdym człowieku jest coś, co warto podziwiać. W argumentacji odwołaj się do lektury obowiązkowej (wybranej spośród wymienionych na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego) oraz do innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 wyrazów.**

Uwaga.

- Temat umożliwia sformułowanie tezy lub hipotezy oraz różnych argumentów dotyczących tego, czy w każdym człowieku jest coś, co jest godne podziwu.
- Teza lub hipoteza musi być zgodna z poleceniem, wybraną lekturą obowiązkową oraz innym utworem literackim (może to być również druga lektura obowiązkowa).
- Argumenty muszą odnosić się do wybranych utworów literackich, ale nie mogą być ich streszczeniem.

| **Podstawa programowa 2012** | | **Podstawa programowa 2017** | |
|---|---|---|---|
| **Wymagania ogólne** | **Wymagania szczegółowe** | **Wymagania ogólne** | **Wymagania szczegółowe** |
| I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. | 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:<br>2) określa tematykę i główną myśl tekstu;<br>9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście […]. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].<br>3. Kształcenie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...].<br>6. Poznawanie wybranych dzieł wielkich pisarzy polskich [...]. | 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:<br>7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;<br>9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...];<br>11) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty […].<br>Zna lektury obowiązkowe. |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

| | | | |
|---|---|---|---|
| II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. | 1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:<br>1) nazywa swoje reakcje czytelnicze […].<br>2) konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami;<br>3) wyraża swój stosunek do postaci.<br>2. Analiza. Uczeń:<br>10) charakteryzuje i ocenia bohaterów.<br>3. Interpretacja. Uczeń:<br>1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym.<br>4. Wartości i wartościowanie. Uczeń odczytuje wartości pozytywne […] wpisane w teksty kultury […]. | II. Kształcenie językowe.<br>2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe. | 5. Kształcenie umiejętności poprawnego [...] pisania zgodnego z zasadami [...] pisowni polskiej. |
| III. Tworzenie wypowiedzi. | 2. Świadomość językowa. Uczeń:<br>3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;<br>5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym […];<br>6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych […];<br>7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych. | III. Tworzenie wypowiedzi.<br>2. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi [...] pisemnych.<br>5. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych i dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu. | 1. Elementy retoryki. Uczeń:<br>1) funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę;<br>2) gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi […];<br>3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych);<br>4) wykorzystuje znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów przy tworzeniu |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych;<br>5) odróżnia przykład od argumentu;<br>6) przeprowadza wnioskowanie jako element wywodu argumentacyjnego;<br>7) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie.<br>2. Mówienie i pisanie. Uczeń:<br>1) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: […] rozprawka […]. |

**Zasady oceniania**

*1. Realizacja tematu wypowiedzi*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:
- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

| | |
|---|---|
| **2 pkt** | • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.<br>• Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione.<br>• Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. |
| **1 pkt** | • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.<br>• Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB<br>• W pracy występują fragmenty niedotyczące problemu wskazanego w poleceniu. |
| **0 pkt** | • Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO<br>• Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma). |

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

*2. Elementy retoryczne*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:
- argumentacja w pracy jest wnikliwa
- argumenty są poparte właściwymi przykładami
- argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

| | |
|---|---|
| **5 pkt** | • Pogłębiona argumentacja.<br>• Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.<br>• Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane. |
| **4 pkt** | Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt. |
| **3 pkt** | • Powierzchowna argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości.<br>• Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.<br>• Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane. |
| **2 pkt** | Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt. |
| **1 pkt** | • Podjęta próba argumentowania.<br>• Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie. |
| **0 pkt** | Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt. |

*3. Kompetencje literackie i kulturowe*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:
- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

| | |
|---|---|
| **2 pkt** | • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).<br>• Poprawność rzeczowa. |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

| | |
|---|---|
| **1 pkt** | • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).<br>ALBO<br>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).<br>ALBO<br>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).<br>• Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe. |
| **0 pkt** | Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt. |

*4. Kompozycja tekstu*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:
- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

| | |
|---|---|
| **2 pkt** | • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.<br>• Graficznie wyodrębnione akapity.<br>• Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity. |
| **1 pkt** | • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.<br>• Graficznie wyodrębnione akapity.<br>• Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi. |
| **0 pkt** | Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt. |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

*5. Styl*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:
- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

| | |
|---|---|
| **2 pkt** | • Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi.<br>• Jednolity. |
| **1 pkt** | Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu. |
| **0 pkt** | Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt. |

*6. Język*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:
- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

| Poprawność środków / Zakres środków | Nie więcej niż 2 błędy językowe | 3–4 błędy językowe | 5–6 błędów językowych | 7–9 błędów językowych | 10 lub więcej błędów językowych |
|---|---|---|---|---|---|
| Szeroki zakres środków językowych, tzn.<br>• zróżnicowana składnia<br>• zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo,<br>umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. | 4 pkt | 3 pkt | 2 pkt | 1 pkt | 0 pkt |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu. | 3 pkt | 2 pkt | 1 pkt | 0 pkt | 0 pkt |
| Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu. | 2 pkt | 1 pkt | 0 pkt | 0 pkt | 0 pkt |

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 pkt w tym kryterium.

*7. Ortografia*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

| | |
|---|---|
| **2 pkt** | Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny. |
| **1 pkt** | 2–3 błędy ortograficzne. |
| **0 pkt** | 4 lub więcej błędów ortograficznych. |

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

| | |
|---|---|
| **2 pkt** | Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne. |
| **1 pkt** | 4–6 błędów ortograficznych. |
| **0 pkt** | 7 lub więcej błędów ortograficznych. |

*8. Interpunkcja*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

| | |
|---|---|
| **1 pkt** | Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych. |
| **0 pkt** | 6 lub więcej błędów interpunkcyjnych. |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

| | |
|---|---|
| **1 pkt** | Nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych. |
| **0 pkt** | 8 lub więcej błędów interpunkcyjnych. |

**Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się**

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:
- **błędy w zapisie wyrazów z *u – ó, ż – rz, h – ch***
- **łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania**

Do błędów graficznych w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:
- **dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów**
- **mylenie liter**
  - o podobnym kształcie (*a – o, l – ł – t*, n – *r*, *m – n*, *u – w*, *e – ę*, *a – ą*, *i – j*, *u – y*)
  - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
  - rzadziej używanych (*h – H*, *f – F*, *L – F*)
  - odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b – p*, *d – t*, *w – f*, *g – k*, *dz – c*, *sz – s*, *i – y*, *ę – em – en*, *ą – om– on*, *ś – ź*, *ć* – dź)
  - różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p – b*, *d – b*) lub poziomej (*m – w*, *n – u*, *b – p*, *d – g*, *p – g*)
- **ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym**
  - oznaczania miękkości nad literami
  - kropek (*dż*, *ż*, *i*, *j*)
  - „ogonków” przy literach *ą* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó*, *t* lub *ł*
- **błędy dotyczące podziału wyrazu**
- **utratę dźwięczności** (*kóska* zamiast *kózka*, *prośba* zamiast *prośba*)
- **błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np.** *startóje* bo *startować*.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

**Wypracowanie o charakterze twórczym**

Temat 2.

**Wyobraź sobie, że jeden z bohaterów lektury obowiązkowej (wybranej spośród wymienionych na stronie 3 tego arkusza egzaminacyjnego) otrzymał szansę naprawienia błędów popełnionych w swoim życiu. Napisz opowiadanie o tym, w jaki sposób wykorzystał tę szansę. Wypracowanie powinno dowodzić, że dobrze znasz wybraną lekturę obowiązkową. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 wyrazów.**

Uwaga.

- Uczeń pisze opowiadanie, w którym wykazuje się znajomością wybranej lektury obowiązkowej.
- Uczeń w opowiadaniu uwzględnia następujące elementy: przedstawia wybranego bohatera, który otrzymał szansę naprawienia popełnionych błędów, opisuje, w jaki sposób wybrany bohater naprawił swoje błędy.
- Opowiadanie ma charakter twórczy, nie może być streszczeniem wybranej lektury obowiązkowej.

| **Podstawa programowa 2012** | | **Podstawa programowa 2017** | |
|---|---|---|---|
| **Wymagania ogólne** | **Wymagania szczegółowe** | **Wymagania ogólne** | **Wymagania szczegółowe** |
| I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. | 1. Czytanie i słuchanie. Uczeń:<br>2) określa tematykę […] tekstu. | I. Kształcenie literackie i kulturowe.<br>1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich [...].<br>2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej [...].<br>3. Kształcenie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej [...]. | 1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:<br>7) określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji;<br>9) wykorzystuje w interpretacji utworów literackich odwołania do wartości uniwersalnych związane z postawami społecznymi, narodowymi, religijnymi, etycznymi [...].<br><br>Zna lektury obowiązkowe. |
| II. Analiza i interpretacja tekstów kultury. | 1. Wstępne rozpoznanie. Uczeń:<br>2) konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami;<br>3) wyraża swój stosunek do postaci. | II. Kształcenie językowe.<br>2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie | 5. Kształcenie umiejętności poprawnego [...] pisania zgodnego z zasadami [...] pisowni polskiej. |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

| | | | |
|---|---|---|---|
| | 2. Analiza. Uczeń:<br>10) charakteryzuje i ocenia bohaterów.<br><br>3. Interpretacja. Uczeń:<br>1) odbiera teksty kultury na poziomie dosłownym i przenośnym.<br><br>4. Wartości i wartościowanie. Uczeń odczytuje wartości pozytywne […] wpisane w teksty kultury […]. | odpowiedzialności za własne zachowania językowe. | |
| III. Tworzenie wypowiedzi. | 1. Mówienie i pisanie. Uczeń:<br>5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie […].<br><br>2. Świadomość językowa. Uczeń:<br>3) stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych;<br>5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym […];<br>6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych […];<br>7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych. | III. Tworzenie wypowiedzi.<br>2. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi [...] pisemnych.<br>5. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych i dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu. | 1. Elementy retoryki. Uczeń:<br>3) tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz zasady spójności językowej między akapitami [...].<br>2. Mówienie i pisanie. Uczeń:<br>1) tworzy spójne wypowiedzi […]. |

**Zasady oceniania**

*1. Realizacja tematu wypowiedzi*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:
- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu
- wypowiedź jest w całości na temat.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

| | |
|---|---|
| **2 pkt** | • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.<br>• Wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione.<br>• Wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. |
| **1 pkt** | • Forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu.<br>• Nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma). ORAZ/LUB<br>• W pracy występują fragmenty niedotyczące problemu wskazanego w poleceniu. |
| **0 pkt** | • Forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu. ALBO<br>• Nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma). |

Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium *Realizacja tematu wypowiedzi*, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

*2. Elementy twórcze*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:
- narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona
- wydarzenia są logicznie ułożone
- fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta
- lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

| | |
|---|---|
| **5 pkt** | • Funkcjonalna narracja.<br>• Logiczny układ zdarzeń.<br>• Urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 6 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja.<br>• Twórcze wykorzystanie treści lektury. |
| **4 pkt** | Praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt. |
| **3 pkt** | • Funkcjonalna narracja.<br>• Logiczny układ zdarzeń.<br>• Prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej 4 spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja. |
| **2 pkt** | Praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt. |
| **1 pkt** | • Narracja częściowo funkcjonalna.<br>• Dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń.<br>• Prosta fabuła. |
| **0 pkt** | Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt. |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

*3. Kompetencje literackie i kulturowe*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:
- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

| | |
|---|---|
| **2 pkt** | • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).<br>• Poprawność rzeczowa. |
| **1 pkt** | • Funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).<br>ALBO<br>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).<br>ALBO<br>Częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga).<br>• Dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe. |
| **0 pkt** | Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt. |

*4. Kompozycja tekstu*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:
- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

| | |
|---|---|
| **2 pkt** | • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.<br>• Graficznie wyodrębnione akapity.<br>• Dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity. |
| **1 pkt** | • Kompozycja zgodna z formą wypowiedzi.<br>• Graficznie wyodrębnione akapity.<br>• Dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi. |
| **0 pkt** | Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt. |

*5. Styl*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in., czy:
- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

| | |
|---|---|
| **2 pkt** | • Odpowiedni do treści i formy wypowiedzi.<br>• Jednolity. |
| **1 pkt** | Sporadyczne usterki w odpowiedniości ORAZ/LUB jednolitości stylu. |
| **0 pkt** | Praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt. |

*6. Język*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy rozważyć m.in.:
- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie należy również uwzględnić liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

Oceniając język wypowiedzi, należy najpierw ocenić zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustala się na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

| Poprawność środków / Zakres środków | Nie więcej niż 2 błędy językowe | 3–4 błędy językowe | 5–6 błędów językowych | 7–9 błędów językowych | 10 lub więcej błędów językowych |
|---|---|---|---|---|---|
| Szeroki zakres środków językowych, tzn.<br>• zróżnicowana składnia<br>• zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo,<br>umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. | 4 pkt | 3 pkt | 2 pkt | 1 pkt | 0 pkt |
| Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu. | 3 pkt | 2 pkt | 1 pkt | 0 pkt | 0 pkt |
| Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu. | 2 pkt | 1 pkt | 0 pkt | 0 pkt | 0 pkt |

Przykładowo, za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, należy przyznać 2 pkt w tym kryterium.

*7. Ortografia*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

| | |
|---|---|
| **2 pkt** | Nie więcej niż 1 błąd ortograficzny. |
| **1 pkt** | 2–3 błędy ortograficzne. |
| **0 pkt** | 4 lub więcej błędów ortograficznych. |

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

| | |
|---|---|
| **2 pkt** | Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne. |
| **1 pkt** | 4–6 błędów ortograficznych. |
| **0 pkt** | 7 lub więcej błędów ortograficznych. |

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

*8. Interpunkcja*

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, należy uwzględnić liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

| | |
|---|---|
| **1 pkt** | Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych. |
| **0 pkt** | 6 lub więcej błędów interpunkcyjnych. |

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

| | |
|---|---|
| **1 pkt** | Nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych. |
| **0 pkt** | 8 lub więcej błędów interpunkcyjnych. |

**Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się**

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:
- **błędy w zapisie wyrazów z *u – ó, ż – rz, h – ch***
- **łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania**

Do błędów graficznych w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:
- **dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów**
- **mylenie liter**
  - o podobnym kształcie (*a – o, l – ł – t,* n *– r, m – n, u – w, e – ę, a – ą, i – j, u – y*)
  - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
  - rzadziej używanych (*h – H, f – F, L – F*)
  - odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b – p, d – t, w – f, g – k, dz – c, sz – s, i – y, ę – em – en, ą – om– on, ś – ź, ć –* dź)
  - różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p – b, d – b*) lub poziomej (*m – w, n – u, b – p, d – g, p – g*)
- **ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym**
  - oznaczania miękkości nad literami
  - kropek (*dż, ż, i, j*)
  - „ogonków” przy literach *ą* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*
- **błędy dotyczące podziału wyrazu**
- **utratę dźwięczności** (*kóska* zamiast *kózka, prośba* zamiast *prośba*)
- **błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np.** *startóje* bo *startować*.



Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/